

Jak Kraków finansuje edukację?

2019-03-21

Budżet Krakowa w 2019 roku sięga 6 mld 16 mln zł, z czego aż 26,4 proc. stanowią środki przeznaczone na edukację i wychowanie - jest to 1 mld 535 mln zł (bez inwestycji). Przekazywana z budżetu państwa subwencja oświatowa, z której finansowane są wydatki na realizację bieżących zadań oświatowych (z wyjątkiem wychowania przedszkolnego dzieci w wieku 3-5 lat i dowozu uczniów), nie pokrywa w całości tych potrzeb. W tym roku na realizację zadań objętych subwencją Kraków planuje wydać ponad 1,2 mln zł. Oznacza to, że do 868,2 mln zł przyznanych w ramach subwencji miasto dopłaci z własnej kasy około 344,5 mln zł.

Skąd biorą się te liczby? Przypomnijmy, że subwencja oświatowa, którą samorzady dostają z budżetu państwa, służy sfinansowaniu wydatków związanych z realizacją bieżących zadań oświatowych. Nie wszystkich jednak, bo subwencją nie jest objęte wychowanie przedszkolne dzieci w wieku 3-5 lat i dowóz uczniów. Te dwa zadania należą do zadań własnych gminy i wydatki na nie tylko w niewielkiej części pokrywane są z budżetu państwa. Z subwencji oświatowej finansowane jest tylko wychowanie przedszkolne sześciolatków (młodszych dzieci - już nie). Dodatkowo gminy dostają jeszcze dotację celową na rozwój wychowania przedszkolnego.

Jak wygląda rozkład tych środków w Krakowie? W tym roku na wydatki związane z organizacją wychowania przedszkolnego i dowozem uczniów zaplanowano kwotę 322 mln zł - z budżetu państwa miasto otrzyma na ten cel tylko 31,2 mln zł (subwencja na sześciolatki) oraz 34,4 mln złotych (tzw. dotacja przedszkolna), co ogółem daje 65,6 mln zł. Pozostała kwota, czyli 256,6 mln zł, to już środki z dochodów własnych Gminy Miejskiej Kraków.

Jeżeli od całkowitej kwoty subwencji oświatowej dla Krakowa na ten rok - czyli 899,4 mln zł - odliczyć część na 6-latki (31,2 mln zł), to miastu z subwencji pozostaną jeszcze 868,3 mln zł. Środki te, jak co roku zresztą, nie wystarczą na pokrycie wszystkich wydatków związanych z realizacją bieżących zadań oświatowych. Potrzebnych jest na to bowiem 1,2 mld zł. Jak co roku, miasto, aby sprostać potrzebom w dziedzinie edukacji i wychowania, dopłaci z własnej kasy - tym razem około 344,5 mln zł.

Co składa się na wydatki związane z realizacją bieżących zadań oświatowych? Do najważniejszych pozycji należy niewątpliwie roczny koszt utrzymania przedszkoli i szkół, w tym:

- 124 samorządowych **przedszkoli**, na co miasto zarezerwowało w tym roku 216,6 mln zł (miesięczne utrzymanie dziecka kosztuje 1 056,97 zł),
- 8 samorządowych **przedszkoli specjalnych** - miasto przeznaczy na to 9,3 mln zł (miesięczne utrzymanie dziecka w takiej placówce kosztuje 4 340,14 zł),
- 110 samorządowych **szkół podstawowych**, co będzie kosztować 391 mln zł (miesięcznie na ucznia - 742,26 zł),
- 15 samorządowych specjalnych szkół podstawowych - 51,6 mln zł (miesięcznie na ucznia - 4 800,37 zł),

- 83 samorządowych **szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych** dla młodzieży (37 liceów i 45 szkół zawodowych) – miasto wyda na to 210,2 mln zł,
- 24 samorządowych **szkół ponadpodstawowych/ponadgimnazjalnych** specjalnych (6 liceów i 18 szkół zawodowych) – koszt ich utrzymania to łącznie 33,3 mln zł.

Do tego dochodzą m.in. wydatki na **dowożenie uczniów** do szkół (8 mln zł) oraz zapewnienie **opieki psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów** (20 mln zł; koszt 1 porady – 57,02 zł).

Należy też pamiętać, że miasto dotuje około 500 niesamorządowych szkół i placówek oświatowych. W 2018 roku **dotacje** wyniosły 333,6 mln zł.

Pokażną sumę w wydatkach bieżących stanowią środki przeznaczone na **wynagrodzenia kadry pedagogicznej** – w samorządowych szkołach i placówkach zatrudnionych jest około 13 tys. nauczycieli. Należy zauważyć, że płace nauczycieli konsumują większą część subwencji oświatowej. Średnie wynagrodzenie nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego jest ustawowo gwarantowane, a samorządy, które nie wypłacają go w odpowiedniej wysokości, zobowiązane są do wypłaty dodatku uzupełniającego (odpowiednie regulacje Karty Nauczyciela).

Kraków realizuje uprawnienia płacowe nauczycieli w stopniu wyższym, niż wymagają tego przepisy ustawowe. Oznacza to, że nie tylko zapewnia gwarantowane nauczycielom średnie, ale nawet je przekracza. W 2016 roku na wynagrodzenia osobowe nauczycieli miasto przeznaczyło łącznie o 21,7 mln zł więcej, niż wynikałoby to z przepisów. W 2017 roku suma na wynagrodzenia była wyższa o 25 mln zł, a w 2018 roku – o 33 mln zł.

Warto też wspomnieć, że miasto, doceniając prace nauczycieli samorządowych szkół i placówek, wprowadziło „Regulamin określający niektóre zasady wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków”, przewidujący wyższe składniki wynagrodzenia. Określono w nim wysokość stawek dodatków za wysługę lat (tzw. stażowy), motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, a także szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

Przypomnijmy, że wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków – odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy.